

Bazı malayâniyatın hükümleri

İzmir / Karşıyaka'dan Ahmet Tunay: “Şu hususların dini durumları nedir: Fal, büyü, sihir, tavla, iskambil, satranç, dövme.”

FAL VE SİHİR

Fal da, büyü de, sihir de haramdır. Çünkü her üçü de şirk ve aldatma mesleğidir.

Bunlardan fal insanın kendisinin veya başkasının kaderini okuma çabasından ibarettir.

Fal geleceği gösterir mi? Yalan! Geleceği Allah'tan başka kimse bilmez!

Fal yoluyla gelecekte haber almaya veya vermeye çalışmakla insanları Allah'a sığınmaktan ve Allah'tan ummaktan uzaklaştırıp, bazı araçlara sığınır ve bazı araçlardan ümit eder hale getirmek şirktir.

Kur'ân, “Fal oklarıyla kismet (şans) aramanız size haram kılındı.”¹ buyurmuştur.

Büyü ve sihre gelince... Yalancılığın ve şirkin katmerlisidir.

Kur'ân diyor ki: “Şeytanlar, insanlara sihri öğretmek suretiyle küfre girdiler.”²

Falın, büyüün ve sihrin başlıca mahzurları şöyle sıralanabilir:

- Tevhid inancına aykırıdır. Kulun duâ ile Allah'a sığınmasını önler.
- Kulu Allah'a yaklaşmaktan alı koyar, kulu kaderi tenkide ve isyana yaklaştırır.
- Fala, büyüye ve sihre inananlar, Allah'ı bilmediklerinden şirke düşerler.

TAVLA VE İSKAMBİL OYNAMAK

Araplara Farslılardan geçen ve zar atılarak oynanan bir Fars kumarı olan tavlayı Peygamber Efendimiz (asm) yasaklamıştır. Buyurmuştur ki:

“Şu işlenmiş iki zardan sakınmanızı tavsiye ederim, zira bunlar Acem kumarıdır.”³

Peygamber Efendimiz (asm) bir diğer hadislerinde: “Tavla oynayan Allah ve

Resulünün (asm) emrini dinlememiş olur.”4 buyurmuştur.

Dört mezhebin ortak kanaati şöyledir: Bu hadislere göre tavla oyunu para karşılığında oynanmasa bile haramdır.

İskambile gelince, iskambil eski bir Fransız oyunudur. Fransa'ya Çin'den geçtiği varsayılıyor. Kupa, maça, karo, sinek, papaz gibi simgesel kâğıt isimleriyle ortaçağ Fransız kültürünü yansıtıyor. Tavla haram olunca, iskambil oyununun da -para karşılığı oynanmasa bile- haram olduğu anlaşılmış olur.

Said b. Müseyyeb de dâhil bazı âlimlere göre ise para karşılığında oynanmamak, vaktin boşa harcanmasına meydan vermemek ve farz ibadetleri aksatmamak kaydıyla olursa mubah olur.

SANTRANÇ OYNAMAK

Hint kaynaklı çok eski bir zekâ oyunu olan satranç Müslüman'lara Hazret-i Ömer'in (ra) hilâfeti devrinde Irak'tan intikal etmiştir. Bu sebeple satrancın caiz olup olmadığı gerek sahabe arasında, gerekse tabiin âlimleri arasında tartışma konusu olmuştur. Hazret-i Ali (ra) ve İbn-i Ömer (ra) satrancın haram olduğunu söylerken, İbn-i Abbas ve Ebu Hüreyre (ra) satrancın mubah olduğu görüşündedirler. Tabiin âlimlerden İbn-i Sirin, Said bin Müseyyeb ve Said bin Cübeyr de satrancın mubah olduğu kanaatindedirler.

Eğer para veya ödül karşılığı oynanırsa cumhura göre satrancın haram olduğunda şüphe yoktur. Çünkü bu durumda kumar olmaktadır.

Para veya ödül karşılığında oynanmayan satranç için ise mezhepler genellikle ihtiyatlı yaklaşmışlar, zaman öldürücü olması, kişiyi kendine bağlayıp aşırı meşgul etmesi ve oynanırken iddialaşmaya ve kötü sözlere sebep olması gibi cihetlerle cevaz vermekten çekinmişlerdir.

Bununla beraber, söz konusu mahzurları taşımamak şartıyla, zekâyı geliştirdiği ve düşmana karşı savunma tekniği öğrettiği için İmam-ı Şafii satranç oyununu caiz görmüştür. Şafii âlimlerden İmam Nevevi ise yine de satranç oyununu tenzihen mekruh sayıyor.

Hanefi âlimlerden İmam Ebu Yusuf'un mubah gördüğü satranç oyunu, İmam-ı Azam'a göre tahrimen mekruhtur. İmam-ı Azam karşılıksız da olsa satranç oynamayı mubah görmemiştir.

DÖVME YAPTIRMAK

Dövme, insana verdiği yalancı karizmasıyla fiilî bir yalancılıktır. Diğer yandan, vücut üzerinde yaratılışı değiştirmeye yönelik bir müdahaledir. Peygamber Efendimiz (asm) tarafından yasaklanmıştır.⁵

Vücudumuz bize Allah'ın emanetidir. Bu emaneti, kusursuz ve noksansız kullanmak ve Allah'a teslim etmek, bizim fitrat ve vicdan borcumuzdur. Üzerinde, fitrat dışı ve keyfî olarak kalıcı tasarrufta bulunmaya yetkimiz olmadığı gibi, buna izin de yoktur.

Dipnotlar:

- 1- Mâide Sûresi: 3.
- 2- Bakara Sûresi, 2/102.
- 3- Mecmau'z-Zevâid ve Menbaul-Fevâid, 8/113.
- 4- Ebu Davud, Edep, 56.
- 5- Buhârî, Libas, 85-87; Müslim, Libas, 119.